

قزاق‌ها به استپ‌های بی‌رونق باز می‌گردند

سرکوب قزاق‌ها در دوران شوروی‌ها، سبب فرار خیلی از آن‌ها از وطن شد. اما بسیاری از آن‌ها که ماندند خود را در موقعیتی دشوار یافتند. در پایان دهه ۱۹۲۰ که کشاورزی اشتراکی اجباری شد بسیاری از قزاق‌ها که تا آن زمان آزادانه در استپ‌ها دامداری و شکار می‌کردند و با هیچ مرز ملی و منطقه‌ای هم آشنا نبودند، مجبور به اسکان دائم (تخته قاپو) شدند. وقتی مرزهای بین جمهوری‌های مختلف شوروی مشخص شد، قزاق‌ها خود را شهروندان جمهوری‌های دیگری یافتند که نامشان قزاقستان نبود. برای مثال هنوز ۱/۷ میلیون قزاق در ازبکستان زندگی می‌کنند. یک و نیم میلیون قزاق در چین و هفت میلیون و چهارصد هزار قزاق هم در روسیه مقیم هستند. اکثر قزاق‌های جدا مانده از وطن در اطراف مرزهای قزاقستان در خاک کشورهای همسایه زندگی می‌کنند.

فقط دست یافتن به رفاه و زندگی بهتر و یا میل به زندگی در قلمروی حکومت قزاق انگیزه مهاجرت نیست. قزاق‌های مقیم چین در معرض سیاست‌های استحاله قوی چین قرار دارند. دولت چین می‌خواهد تمایز قومی قزاق‌ها را حذف کند. اما جالب است که قزاق‌هایی که از چین و مغولستان می‌آیند، بهتر از قزاق‌های ساکن قزاقستان به زبان قزاقی صحبت می‌کنند. هفتاد سال تسلط زبان روسی زبان مادری قزاق‌ها را سرکوب کرده است. تنها ۶۰ درصد از قزاق‌های مقیم قزاقستان به زبان قزاقی تسلط دارند و بقیه قزاق‌ها از تکلم به زبان مادری عاجزند و با آن را با زبان روسی مخلوط کرده‌اند.

مأخذ: اکونومیست - سوم آوریل ۱۹۹۹
برگردان از بخش ترجمه «گزارش»

گسترده‌ای کاربرد بازرگانی و اداری دارد. سال گذشته حکومت قزاقستان مجبور شد شمار قزاقان مهاجر را به هزار خانوار محدود کند. امسال که وضع مالی حکومت قزاقستان وخیم‌تر هم شده و درآمد حاصل از صادرات نفت و غله کشور کاهش چشمگیر یافته، ظرفیت پذیرش قزاق‌های تازه وارد به ۵۴۰ خانوار تقلیل پیدا کرده است. این که قزاق‌های تازه وارد به چه سرعت یا چگونه با محیط سازگاری بیابند، به مبدأ مهاجرت آن‌ها بستگی دارد. آن دسته از قزاق‌ها که از چین یا مغولستان می‌آیند اغلب کشاورزند که توان آمیختگی با شهرنشینان را ندارند. آنها تحصیلات کمی دارند، پراولاد هستند و به کمک مالی حکومت وابستگی دارند. اما قزاق‌هایی که از ترکیه می‌آیند اهل تجارت و کسب و کار پرسود هستند. بعضی از این قزاق‌ها شرکت‌های تجاری دایر کرده‌اند.

بازگشت خانواده‌های قزاق به وطن اصلی آن‌ها بسیار شورانگیز است. مقام‌های محلی، رامشگران و زنان جوان با لباس‌های سنتی، طبق آداب قدیمی خود نان و نمک به دست می‌گیرند و به قزاق‌های به وطن بازگشته، پیشکش می‌کنند.

حدود ۴/۵ میلیون قزاق بیرون از خاک قزاقستان زندگی می‌کنند. وقتی آن‌ها به قزاقستان باز می‌گردند، به خاطر جبران جمعیت رو به کاهش قزاق‌ها در قزاقستان مورد تشویق قرار می‌گیرند و با استقبال گرم مقام‌های قزاق روبرو می‌شوند.

در حال حاضر فقط ۵۲ درصد جمعیت قزاقستان را قزاق‌ها تشکیل می‌دهند. کل جمعیت قزاقستان، طبق آخرین سرشماری، ۱۵/۲ میلیون نفر است. پیش از استقلال قزاقستان به سال ۱۹۹۱، سی و نه درصد از جمعیت آن جمهوری را قزاق‌ها تشکیل می‌دادند.

با این همه خوشامدگویی‌ها، بار مالی بازگشت قزاق‌ها به وطن برای حکومت جوان قزاقستان سنگین است.

در فاصله ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۸ حدود چهار هزار خانوار به قزاقستان بازگشتند. اکثر این قزاق‌ها از مغولستان، ایران، ترکیه، چین یا افغانستان آمده بودند. بعضی از قزاق‌ها حتی از روسیه و یا سایر جمهوری‌های سابق شوروی می‌آیند.

از لحاظ نظری و روی کاغذ، برای قزاقان تازه وارد به وطن، خانه، شغل و آموزش برای کودکانشان فراهم است. اما در عمل حکومت پول کافی برای عمل کردن به وعده‌های خود ندارد. بسیاری از قزاق‌های تازه وارد فقط می‌توانند به زبان قزاقی سخن بگویند و این امر کارایی را برای آن‌ها دشوار می‌سازد. هرچند حکومت بر ترویج و آموزش زبان قزاقی تاکید می‌ورزد اما، هنوز زبان روسی در سطح